

Sy-li spěwał,
Pilne dželał,
Strowja će
Swójny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróchny
Napoj móczny
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spar měrny
Čerstwość da.

Njech ty spěwaš,
Swérnje dželaš
Wśedny dny;
Dzén pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njech ci khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiż Bóh poda,
Wokrew će! F.

Wserbske njedželske łopjeno

Wudawa żo kóždu żobotu w Szmolerjez knihiczsyczerni w Budyschinje a je tam sa schwórtlētu pshedoplatu 40 pj. dostacj

Njedžela Juvokavit.

Mat. 16, 21 23.

„Ty njeměnisch, schtoż Bože, ale schtoż człowjeczne je.“
S dobreje wutroby napominasche Pětr živojeho Knjesa, jako tón wo žwojim czerpjenju a wumrjeczu ręczi: „To żo tebi stacż njedyrbí. Wutrobna lubošeż k temu Knjesej jeho k temu pochnuje. Pschedčežka je sa njego myſl, tradacz dyrbjeż žwojeho Knjesa a wschodnych kubłow jeho gmejnſtwa. Tola Jezuż jeho krucze wotpočasa. „Ty njeměnisch, schtoż Boże, ale schtoż człowjeczne je.“ Hdyž by tón Knjes dzenža tak se žwojimi kschesczijanami ręczęt wo žwojim czerpjenju a wumrjeczu, njebý wón někotremužkuž sažo prajiež dyrbjal: „Ty njeměnisch, schtoż Boże, ale schtoż człowjeczne je“? Ach, kajke wopacżne myſle ma tola wjele kschesczijanow wo tufym najwjetšim Knjesowym skutku! So je Chrystusowu kschiz fróna jeho zvleho skutkowanja, to njechadža sroshnicz. Byrnjež tón Knjes, żam prajit, so wón da žwoje žiwjenje k wumożenju ja jich wjele, byrnjež jeho žwyczji japoschtoli s zhlej žyrkuju předuja: Wón bu ja naž k hréchej čzinjeny, so býchmy my w nim ta prawdoſež býli, kotaž psched Bohom placzi, woni wiedža to lěpje. Sbóžnika, kž je żo ja nashe hréchi do žmijereže dał, njepotriebaju. Wo hréchu nicžo njewiedža, abo žu żamni tajž ludžo, kž mózeja wschodisko sažo napratwicž. Duz jich myſle pschi kschizowanym Sbóžniku nimo džeja. Chrystus je jím wulki profeta; wo wschodnim měschniku njechadža nicžo wiedžecz. Ale wěscze wo tajkich nhyblach tež placzi: „Wy njeměnicze, schtoż Boże, ale schtoż człowjeczne je.“

Druži spominaja na Sbóžnikowe czerpjenje a wumrjecze i najswidnischimi żobuczepjenjomi. A sawěscze tón dyrbjal kaijentni wutrobu měcz, kž mohl teho, kž żaneho hrécha nijeje ežnił, tak żałoznje czerpicz widżecz bjes saczueza najwutrobniſcheje ſrudoby nad tym. Tola hdvž hewak nicžo wobżarowacž nimasch hacž židowissu žirrowosež a Knjesowe hórke czerpjenje, dha placzi tež wo tychle myſlach: „Ty njeměnisch, schtoż Boże, ale schtoż człowjeczne je.“ Sažo druhim je Knjesowa žmijercz marträrska žmijercz, snamjo, so je jeho wěz dobra a sprawna, snamjo, so je wón tych žwojich hacž do žmijercze lubowal. Ale Boże myſle wo Sbóžnikowym czerpjenju tajke myſle tež hisczeje njesku; te žu wjetſche a hłubſche.

Kajke dha žu Boże myſle wo tym? Tón Knjes praji: so ma hicž do Jerusalema a wjele czerpicz. Haj jeho czerpjenje je Boże dla nisny skutku; je skutku Bożeje luboſeże a prawdoſeże. Božu luboſež, kotaž je tajki wopor sa naž pschinježka, Chrystusowu luboſež, kotaž bě požluſhna hacž do žmijercze na kschizu, wo tufym skutku poſnacž a kħwalicž, to rěka: měnicz schtoż je Boże. Pohladaj s tajkej poniznoſežu, mutnoſežu a wěru na žwojeho Sbóžnikowe czerpjenje, kž hrabja s Binzendorf, kž pohladujo na Božu martru džesche: To žu th sa mnje ežnił; schto čzinu ja ja tebje?

Tež skutku Bożeje prawdoſeże je Chrystusowa žmijercz. Wón je naszych hréchow dla do žmijercze daty a nascheje prawdoſeże dla ſbudzeny. Pschi jeho czerpjenju a wumrjeczu dyrbischi žwoj hréch ſpoſnacž a prajiež: „Ja žym to ſawinowal, schtož th žu pschedčežpi, te puši žu th kħowal, kž ja běch sažlužil. Ja ſłostniſteju tudy, mje nježudž žurowje, to proſhu hréchniſ ſhudž, čzin ſo mnju po hnadle“, to rěka, měnicz, schtož je Boże.

Vschi winu je wón na żo wskał, ale też se żwojej hórkę
żmijerczu najbohaczijsze kubło szkłuzil: wodawanie hréchow, ži-
wienje a sbóžnośc. Ach, spomín na to, mój kschesczijano w thchle
czichich njedzelach, hdżez widzisich żwojejho Jezuška czerpicz a twoje
měnjenja a myžle budža Boże myžle.

Widzisich-li jeho w sahrodze żo je żmijerczu bědzież, dha
spomín na to, so je wón tak prěnich człowjekow winu w paradiso-
wej sahrodze wotpotkučil. Widzisich-li jeho wot jandzela požyl-
njeneho, dha spomín na to, kaf żmy nětko do jandzelskeho towaré-
stwa požběhni; widzisich-li jeho saniczenego a saprěwanego,
dha spomín na to, kaf bu nam pſches to węczna czeſc data;
widzisich-li, kaf jemu draſtu wužleku, dha spomín na to, kaf je
wón tebi draſtu węczneje prawdoſeže dak: widzisich-li jeho lacž-
noſcę czerpicz na kſchizu, dha spomín na to, kaf ty nětko njetrjebasch
helsku cžwilu a lacžnoſcę czerpicz; widzisich-li jeho wumrjecz, dha
spomín na to, so my pſches njeho węczni je źivi budžem. Na
wscho to spomín s džaknej wutrobu a ty budžesč měnicz, schtož je
Bože. Wsmi ſebi pak tež kruče přjód: kſchizowacż chzu ja nětko
tež wſchón hréch, wſchě žadoſcze a lóſchty, kotreychž dla mějesche
mój lubi Jezuš tak czerpicz. „Tebo dla, wó ſchfodne hréchi,
dobru nóz wam žhle dam. Sdalujcze žo wſchitke žměchi, wasche
dla Bóh wížh tam.“ A pſchiiduſti žamžne czerpjenja a hubje-
noſcze, my ſi a wobežnoſcze, haj žmijercz, ach spomín; Mój ſenjeſ
je mi pokasał, kaf ma žo czerpicz a wón rukuje mi tež se žwojim
kražnym horjestacžom ſa měrny plód kóždeho powuczenja a
domachyptanja. Tak budžesč měnicz, schtož je Bože. —

Duž dajeſe nam s Jezužom czáhnež horje do Jerusalema
a pſchi jeho czerpjenju a wumrjeczu wobeje widzecz: wýžkoſcž
nasche dopominjenje na žwojejho Šbóžnikowu martru žohnowane
a kaž žmy na njeho s wěru ſpominali, tak budže wón nětko a
jemu s hnadi na naž ſpominacż a nam bohacze ſhonicz dacż,
człowſkeje winy a hľubokoſcę Božeje hnady. Tak budže nam
schtož je Bože, mjenujž mér s nim a žiwenje w nim.

Powitanie

ſa naſchich lubnych wojowarzow wot Boha ſ njepſcheczeliſteje jatby
k nam ſažo domwiedzjenych.

K nam witajcze! Hdžz něhdň ſ wutroby
A ſ wjeſzelom žym tutón poſtrow praſil,
Dha je to dženž, hdžz Wóz wſchej' dobroth
Je waschej jatbje kónz a mjesu ſtajſ,
Hdžz dženž pſches Jezu ſnadu wózowſtu
Saž ſhodzicze na domiſninej ſemi
A my waž poſtrowjamy ſ wutrobu
Se žylſami drje a taſ ſ radoſcžemi!

K nam witajcze! O kaf žmy prožyli
We Božej žwojatnizh, wó lubi, ſa waž,
Pſchi žwitanju a wječor w luboſczi
A pſchezo, wſchudžom ſpominajo na waž!
Kaf ſicžili žmy dný a hodžinę,
Hacž k tej, hdžz ſažo budžecze tu ſ nami
A ſpož ſaž a horjo dželiny
We lubej žerbſkej domowinje ſ wami.

K nam witajcze! Nětſ ſ Bohom ſabudzce,
Schtož czerpili ſeže w zusej dalokoſczi,
A nihdy njesabudzce, schtož wam je
Bož cžiniš w žwojej žwierje a luboſczi!
A njesabudzce, schtož ſeže žlubili
We ſrudnych dnjach ſa džen ſužwobodzenja,

So byſhce Bohu wopor pſchinjeſli
Se žiwenjem ſo žlowje Božoh' ſczenja.

Nětſ ſaž' do rukow pluh a ſpěwarſke
A grat ſa ſowe žohnowane dželo!
Dželaj a ſpěvaj! heſlo wótzowſke
Budž wasche, ſo by naſhe ſſerbitwo ſeželo.
Wér, lubuj, proſh, budž žylny w nadžii,
So kóždý džen ſe bližo wjedze k Bohu,
Tak róže ſezipasch po wſchej žalosczi
A hnada roſkvetluje twoju drohu.

Wý bratſja lubi! pſchewinjeny kraj
A wokhudžený lud waž domoj wita! —
Dha pomhajeze, a Bóh to ſ hnady daj,
So pſches waž ſlepſchi čaž a pſchichod žwita,
So Boha ſenjeſ ſažo pſtamý,
To jene žórlo ſboža, možy, měra;
A ſchto naž ſažo twari? wěſcze wý?
Móz wýſche wſchitkých człowſkich možow: Věra.

O hlaſeze, kaf my na waž hladamý
Dženž ſ džaknej modlitwu a ſ nadžijemi!
O žlyſcheze, pſalm a ſherlisch radostny
Wam wſchudžom ſpěwamy na žerbſkej ſemi.
Waž waschi lubi ſ žylhy ſſerbowſtwom
Dženž powitamý wutrobnje a rjenje,
Wam wuphſchimý durje, dwór a dom:
K nam witajcze we Jezužowym mjenje!

Jan Waltat.

Zyrkej a ſtat.

Hdžz to nětko wo ſchulu dže, ſo něchtó jara ważne husto doſcž
ſabudze abo tež ſe ſamýžlom ſabudze, mjemuſy to jene: my
trjebamý hižo tehodla nabožnu ſchulu, ſo bychu nasche džeczi
ſprénje mi u cžaž a k druhu m u r u m měli, hdžez mohla
žo jim nabožina poſkicži. Njedostanjemý my nabožnu ſchulu,
móža nasche džeczi něhdž po ſchulu do wožebithch hodžinow tho-
džicž. My dýrbimý tehodla hižo nabožnu ſchulu žadacž, ſo bychu
nasche džeczi ſmutska žwojejho ſchulskeho plana, žwojich ſchulskej
hodžin čaž ſa nabožne roſwucžowanje doſtaſe. S tym njeje
prajene, ſo dýrbi wucžer tež tuto roſwucžowanje měcž; ně, to
móže tež duchowny abo hewaſ něchtó k temu powołanyh bycž;
kóždemu wucžerzej dýrbi pſchewostajene bycž, hacž wón chze kſhe-
ſzansku nabožnu poſkicži abo niz. A runje tak dýrbimý my
žebi hižo teho ruma dla nabožnu ſchulu žadacž; hewaſ dýrbja
džeczi ſažo po ſchulu něhdž na druhim měſtrje do nabožnych
hodžinow wožebje běhacž. To njeſtej tej roſkudžazej pſchicžinje,
czehodla ſebi nabožnu ſchulu žadamý, tola pak ſobu jara ważnej.
Tuta wěz je jenož tam ſa nabožne roſwucžowanje lóžcha, hdžez
je jena ſchula žyrfwinsta, hdžez ma žyrfkej, abo žyrfwne ſchulske
lehnſtvo žlowežko ſobu rěcžecž, kaž to tola we wſchelskich woža-
dach je.

Hdžz ſebi tutu žyku ſchulske wěz pſchemyhliſch, dopóſna-
jesh, ſo to tu jeno wo to ſchulske njeńdze ale ſo je to na wſchém
požledku wojowarzje dweju žwětnejuu nahladow (Weltanschau-
ungen). Tón jedyn ſložuje ſo na to, ſo je kóždý człowjek ſe
žwojej duschnu wot Boha ſam k tym człowjekam pſchischoł; ſo by
jim w Jezužu Khrystuſku, kž bě źiwý, wumrě a bū ſbūdzený,
tutón ſhubjený puež ſažo wotewrif. Tón druhí je mjenje abo
bóle wot tuteho ſdalený, žamo tak daloko, ſo praſi, ſo Boha

njeje, pschede wsehém pak psches to jene, so ma Jezuška Chrystuska jeno sa teho wulkeho čłowjeka a wuczerja a mischtra, niz pak sa teho stanjeneho Sbóznika. Hdýž wot Boha by a sažo k Bohu dherbisich i zylym žwojim žiwjenjom na Boha a Bože saložený býz a zo s zylymi žiwjenjom po Bosk strožowacé — tak tón jenotslivý, tak tež te ludý.

Rejwacé, je to hréch?

A temu praschenju zo nam njes druhim tole píše:

Po mojim sdačzu je njewužitne rejwanje hréch. Na njewužitne waschnie rejwacé, reča, zo pschi rejach býle napinacé hač pschi džele; abo hdýž ja po přenjej kaſni bjes bohabojoseče na reje khodžu, je to hréch; wono je hréch po druhej kaſni, hdýž pschi rejach Bože nijeno njewužitne wuzivam; po 3. kaſni, hdýž pschi rejach žwiaty dženj wonjeczečeū; po 4. kaſni, hdýž ja pschečiwo starschimaj a knježich woli na reje khodžu; po 5. kaſni, hdýž ja psches reju žwoju strowojez na cžele a na duschi ſtažu atd.

Haj, kózde njewužitne wuzivanje je hréch; tež wschelazy wezípni ludžo Boži dom a Bože žlowo njewužitne wuzivaju; ja ménju tých, kíž pschi wěrowanju a žwiatej ſschezenizy nutrnoſcz kaſza; pschetož Boži dom njeje sa wezípnych ludži ale sa nutrnych ſemſcherjow twarjený. Kózdy, kíž do Božeho domu ſastupi pschi wěrowanju, ma ja mlodeju mandželskeju nutrnu modlitwu wuspěvacé; ſchtóž to nječini, kaſh nutrnoſcz, a to je tež wulki hréch."

S pruskeje Lužizy (§ 2.) dóndže ſežehowaze roſpominanje k titemu praschenju:

"Je tola wulzy wažne, na tajke praschenje wěrnoſcz wjeđecz. Nasch luby herbski lud, kíž nam jako nasch placzi, cžerpi žobu. Matkowaza khorosz je to, cžazny duch, kíž dženža knježi. — Jedyn ras zo praji: rejwacé njeje hréch, druhí ras: rejwacé je hréch. To budže na tym zo roſiaſnicz, kaſk je trjebamý. Pschitoſile wježele wſchaf ſchfodý nima a budže mlodžinje w ſchpatnej měřje zo popſhescz, hdýž k temu cžaz pschifteji. To pak njeje w naschich dnjach: so býchu ludžo hlužiho žobu ſačjuvali. Ta ſrudna wójna a wſho njefchesczanske ſadžerzenje je cžucze pschemeniło, a tak je dženža to druhe w ſtawnoſczí (njeznyž zo reča: rejwacé njeje hréch), ale to je lute jebaze, dokelž njeje to prawje, dokelž njeje na cžazu, dokelž kózdu měru pschekroči a maný powſchitkovnu ſchfodu. Lud pak njemóže k žwojej ſchfodže ſky býz. To placzi tež zyle wěſce naschej lubej herbskej mlodžinje. Sso žmječz, hdýž je khorž we wulkej miſh, njeje dobré, a tak wſchaf wostanje, so je tež hréch, hdýž rejwacé po wulkim njebožu, pschi ſotrymž ſu wjele wo žtvojenje, ſtawu, strowoſcz a dobре ſacžucze pschichli. To placzi nam a to budže to prawo wobfhovacé, so tak njebudže ſlepje, ale my maný ſo ſadžerzeč. Lépsche ſacžucze doivjedze ras lud k lěpschemu ſadžerzenju. To býchmy tež wſchitzu chýli, a to je móžno, hdýž na dobre ſakoniske ſaſhadu, na bibliske ſakonje džeržimy, dobru wolu k dobremu ſkutkej žobu pschinježemý a 3. kaſnju wožebje žmječimy. Njech na tym wſchudže dželamý ſa lěpschi pschichod! A temu pomhaj Bóh nam wſchitkim!"

Ha."

S bliska a ſ daloka.

Do domisnyž zo wróčeja naschi jecži ſ njepſhesczelskeje jatby. My jich witamy ſ džafnej ſuboſežu do domisny, ſotruž býchmy jim ſad lubje rjenſchu a ſbožowniſchu poſasali hač je. Bóh daj, so býchu zo wſchitzu, tež cži poſledni, k nam wróčeſili, a so býchu woni k nam žobu pschinježli lěpschego ducha, hač zo woni nětkele mjes nami roſſcherjuje! Njech ſu woni we

wježelu žwojeje žwobodý nam pomoznizy, ſo zo tež naſch lud wſchewobodži wot tých wſchelatich wotrocžkowskich putow, ſ ſotryž miž je nětkele putany! Duž, wój rječojo, „Pomhaj Bóh!“ wam do domisny ſuboſeži, a „Pomhaj Bóh!“ wam a nam, ſo býchmy ſebi hromadu ſaložili a twarili w ſuboſeži a pſchesjenoseži dom noweho ſboža a noweho cžaza — ſ Božej pomozu!

Videant consules, ne quid detrimenti respublica capiat! tute stare romske žlowo, ſotrež wodžerjow luda na ſtražu woła, ſo njebý ſraj ſchfodowal, je ſo tež w Eſerbach ſažo a ſažo žlyſhceč dalo. Š jeneho lista, ſotryž w tých dnjach ſ pruskeje Lužizy dostachmy, klineži nam wono ſažo napſhesczivo, a thze ſbídziež herbsku intelligenzu, herbsku evangelsku intelligenzu; wola do ſwiaſka wſchech evangelskich duchownych a akademikow, ſotřiž býchui byli jena wulka móz, do kruteho ſwiaſka ſwiaſani pod dobrým wjedníkem, wjedžo, ſa cžo a pſhesczivo cžemu dže. A ſ nimi ſjednoczene dyrbi býz podobne ſjednoczene ſherbskich evangelskich wnczerjow. Šjednoczene a na jenu wěſtu wěž ſaſměrjene možy býchui ninoho dokonjale a wjele dozpile, ſchtóž jednotliweniu pschi wſchech woporach njeje móžno. — Tole je hlóž do ſanžneje truby, do ſotrejež zo hijo dawno a pſhescz ſažo trubi. A hdýž zo praji, ſo je lud hijo ſchfodowal, dha je wina na ihm ſobu to, ſo tuta truba njebu žlyſchaua, abo ſo njebu po tym cžinjene. Tehodla ſažo a ſažo videant, consules!

Pytaj a namakaj.

A III. mějſeſche rěkacé: „kvěka“ niz „květka“. Wotmoſtwa „Ridron“ 1. 2. Kral. 23, 4; 1. Kral. 15, 13; 2.) 2. Sam 15, 23; 3.) 1. Kral. 2, 35; 4.) Jan. 18, 1.

IV.

- Keſko křeč ežitasch w bibliji Knjeſowu modlitwu?
 - Keſko křeč ežitasch w bibliji Bože džehacé kaſnje ſhromadnje?
- A tomu te trěbne měſtna biblije.

Listowanje

Dženžniſche cžižlo pſchinjeſe někotre dopižy lubych ežitarow naſcheho ſopjiſka, žmý džakovni ſa tajke ſobudžělanje, tola prožymy, ſo býchmy ſo wſcheye anonymnoſcze wſdali; pſhejeſi ſo, wobfhovwa redaktor wſho ſam ſa ſebje. — Widžimy, ſo to abo tamne nabožne abo hewal wažne praschenje naſchich ežitarow ſajimuje abo tež wobežuje; naſche ſopjenko thze rad lubje k dorězenju a k dowuſiaſnjenju — kaſh daloko to tu móžno — pomhacé. Duž žzemý dale listowanje a ſobudžělacé!

Redačija.

Original.

S Lužiſkých wobraskow Adolfa Černeho.

Sastupju do dwora Wožyczanskeho rycerſkubla a padam do wtoeſrjenjeju rukow pſhesczela. Šsmój ſo tak ſprawnje woſchaloj, ſo je mloda mandželska mojeho pſhesczela wczípnie k woſnu pſchitupila. Rjana dopažna podobiſna: nězne, trochu poblēde woblicžko, býſtre, njepokojne wóczko, ſotremuž ſežehnjeſej brjowozu ſo podarmo prázowaschtej wažnoſcz dodacé, porjadnje napravjene woſki, ſ ſaha roſrwane, tak ſ někajſej njefedžblivej njepomolanej ruku, ſotraž pſhemalo tajomſtwa žoniſkeho cžezanja roſumi . . . a ſ tých cžmowych woſkow wuklatej dwě drobnuſchzy rjano-lubej wuſchzy, tak kaž dwaj bělej hoſbíkaj, a — — ale božedla! So pſhesczel njebý žarliwí!

Nětko žmój ſo woſhalaſi, poſtrwiliſi a porjadu ſebi po staroherbsku dobreho popſchaloj. Potom žmý w pſhewodže žwojeho mleho Miklawſcha do jeho wózowſkeho dónu ſastupil,

w fotemiuž nětko jeho bratr hospodari. Nad durjemi do tamje-
nja wueženiamy wopon: kapon wukracžowazh na nažypje. Wo-
pon ma pěknú historiju — hischeze sa džeda Miklawšchoweho saja
městno kapona žo pěnjažy „sejhravazh“ bójny kón; hdvž pak žo
statok a s ním tež wopon wotpali, dosta džed nowy wopon, ale
s kaponom město konja. Tak padny stara móz a žlawa s konja
na kapona. Podobnie bu tež mýeno rodneje wžy pschecželoweje
w něniſkých rtač frutemu pschemenju poczitnijene. Wulki
Wožyk, w starých lisežinach Grož-Hainichen, Grož-Hainichen,
rěka nětko pola wěčnych žužodonow Łužicjanow — Grož-Hähni-
chow! S tym swižuje wožud wopona... To tak nimoduzh
pschi pohladu na starý wopon — potom žmój do khéje fastupilov.

Stare, dolkadne, pschihodne žerbiske tvarjenjo. Wschudžom
žama cžistota a porjad, wschudžom počoj, mér a sbožo. Na
prosy pschijeniskeje „jstwy“ hraje žebi s wulkim pžom malý
kožslaty hólezik, nad kotrymž žo mloda macjerka kloni, cžerstwa
žona Miklawšchoweho bratra... Saczeřivjeni žo, hdvž mje po
žlowjanskú s podanjom ruki powita... Wscho ſda žo mi tak
pschitulne, tak pschecželne, cžujach žo bórsy tak doma, so njemóžu
ani powjedacž. Wobšérne, selene kachlizh, pschi kotrymž žo
tak rjeňe na kawžy žedče, běchu wěso nětko wustudnijene, wž-
žofí cžažnik wot senije k wjerchej, kž se žwojej wulkej machawu
spokojnje cžidenu sbožu pschikwashe, kž wutroba cžlowjeka —
wschitko, wschitko běsche mi tak mle, wscho ſdasche mi wo tym
powjedacž, kaf derje je wožrjedž ludzi dobreje wole... Tu žo
wěsče něhdze we kuczikach niewobfedžbowani mischfrichu paležiki
„ludki“ s drobnymaj wóczkomaj a žebi spokojnje žwoje běle
brody shladkowachu nad tajſej luboſeži, s kotrejež žo wschitzh wo-
bydlerjo starožerbiskeho statoka wobjimachu...

Wotuežich po požylnjazym, pofojnym ſpanju.

„Dobre ranje, bratsko!“ poſtrowia pschecžel a „dobre ranko“
pschejesche mi tež jeho žonka žo luboſnje psches koſejowu paru
požmějo.

Ssmu hromadže požnědali, potom žmói žo i Miklawšchom
požběhnyloj, žo býchtoj žo we wožnoseži rohlađařoj. Wón
satvje žwoju rospížam gramatiku, w kotrejž žmói hischeze
wcžera s jara wuczenymaj woblicžomaj žlowa pschirunaloj, do-
blida a porueži ju Bohu temu řeřeſej. Pschenidzechmoj ſchcer-
niſchežo po ſelenej trawatej ſkloninje fastupichmoj do dafka.

„Po prawym — hdze chzemoj?“ ſastaji mje pschecžel s pra-
ſhenjoni s poſboka a hnydom žam wotmoſtwa: „Wěm. Dyrbiſch
naſch Wožyczañski original ſeſnacž.“

„Original? Kajfi original?“ žo wopraſchani.

„S mu, wježneho filoſofa, kž roſumi jenož w bibliji cžitacž,
kž žo džerži žwojich ſažadov jako ſredka ſchtó, žlowjanskú
trwjerdu hlowu, kotrež ſkerje roſbijesch, hdvžli wobmježcích,
poſtarwu, w kotrejž žu s wožebitej hru wschitke móžne dobre a
ſchpatne wožebnoſeže lužiskeho bura ſjednočene — s krótkim
original.“

S tutej definicji pschecžel moju węžipnoſež jara napinashe.
Nimovolnje ryſowashe mi moja myžl prosteho, ſhorbjeneho lu-
doweho wuczenza s minjeneho lětſtotka, wobras wſchědneho žerb-
iskeho hudařa Gelanskeho, ſečazeho bjes mała kopu jaſhlow.
Tajke originaly mějše, proſchui, ſaczižnjeny, njeważeny, ſa-
pominjeny žerbiski narod!... Ale tutón original roſumi pječza
ſedmia w bibliji cžitacž. Wuczenoſež je potajſim jeho žlava stro-
na, w njej teho jako originalnoſež njekotwizowa.

„Ssmu žam na njeho žadocžitw“, prajesche ſažo pschecžel.
Kelko lět žym hižo w žwojej ródnej wžy njebyl a kelko lět žym
jeho ani njewidžal! Tehdy hižo běsche ſchecždžekatník ale
hischeze hrodžesche ſtatnje a runje žwój myžn, hischeze běsche
do-
breho hloža a žylních pažow, hischeze kurjesche wot ranja do
wježora žwoju trubku tobaka.“

„Kaf žo mýenuje?“

„Mlynk Holan“, wotmoſtwa pschecžel a ja ſaſhežepju žebi
mýenjo originala, kž mam ſeſnacž do pomjatka.

Mjes tym žmój do kražneho „Wožyczañſkeho doka“ ſaſtu-
pijoj, kž nadobo, jako byl wukufany, w trochu ſmohojtej, s žyla-
niz pschejara wotménjazej krajine putnika pschecžapuje. Hdvž
by s hoberom byl a doſez wſchědnu krajini, kajfuž žy na žwojich
pučowanjach na mnogich wobraſach widžał, s hoberſkimi krocž-
lemi wot kloſchtra něhdze k Huszhu pschemeník, by žo nadobo taſle
na polpučzu pola Wožyka pschepadnyk a po ſastróženzy žebi
woeži wutřewſhi, by žo w luboſnym doležku wohlađař, wo ſaj-
fimž žy hdvž w powjedančkach a idyllach cžital. Je tam wscho,
ſchtož do tajſeho doležka žluſcha. Wlózna, cžerſtwoselena, jenož
něhdze dwě ſcžé krocželom ſcheroſa huka, psches ſotruž we wob-
ſchérnych ſahibach a kſchivisnach rěčka pluje, s wjerbami wohru-
bjenia, ſklinu s kercžinami a wychinu l ſežom poroſczenie. Je
tu tež potřebny idyllski žiwjol: Holanowy myžn, a romantifki
žiwjol: dwě hrodžiſeži, Koblitzanſke a Drobanowske. Je tu tež
žydko hajkowſkeho ſcherjenja „Sacžbra“, kž žo s nôznymi ſa-
blidžentnymi wot tudy hač do wžy Dobranež wotnijesč dawa —
i žyla wscho, ſchtož žebi porjadny powjedar pschecž mýže.

Ale ja nježkym mýes tym na niežo ſedžbowal, na wscho
žym jenož s jenym wóczkom hlađař, na wschitko jenož s jenym
wuchom poſkuchal. W mojich myžlach težesche jenož — original.
S potajnej radoſežu powitach wobrot w pschecželowych rěčach,
wotpadanku wot kražnoſežow a tradicijow doležka a ſaſrót
i originalu. W tym wokomiku njemohł ſeſtſeho cžinicž.

„Hižo ſa moju něžmu mlodoſež mějſeſe Holan dwě doroſež-
nej džerži, džowku a žyna“, powjedacže pschecžel. „Džowka
Hana běsche hižo doroſežena, roſkžeta holza, połnych ſtrwych
ſizow, woeži žam wohēn. Kaf jej to ſtejſe ſchi „reji“, kaf
živžnje ſo woſko ſwojeho rejvarja wjerzeſe, kaf wobrotnje
miožeſe, ſo pod jeho ruki pscheplesč — kóždh jejny požih běsche
i wumjelſkim kufkom. Bjes džitva, ſo žo Wožyczañſky hólzy
japocžachu ſahe po njej ſe ſalubowanjom a žadocžitwje wohla-
dowacž. Wſchaf tež žam starý Holan blyſkotaſche ſ radocžu wo-
čaž, hdvž widžesche, kaf ſo jeho džowka w hoſpodařſtvje ſa-
běra, kaf ſo jej wschitko pjeſni, kaf ſeſ ſo wschitko radži, kaf
jei wschitko pod rukomaj jenož hraje... A tu zyle žam wot
žo ſallepa ſa durje starý kaſhlaru Wicžas, pschecžel ſ mlodých
lět a čze wot njeho Hany ſa ſwojeho ſurka... Starý myžn
ſwosta zyle ſtamjenjeny — na to hač dotal njeběſe myžlili.
Běsche hač dotal ſo jenož wježelik pohlađajz w ſwoje ſbožowne
džecžo, ale nihdy jemu ſchi tym njenadpadny, ſo měla ſo Hana
tež něhdhy wudacž. —

„A to by rjenje bylo“, žebi něhdze myžlesche. Ža ſebi ju
wukublam, ſo byla mi ſ trojſtom mojich starých lět — a nětko
hdvž žym ſo teho docežař, nětko mam ju někomu ſa žonu dacž,
ſo bých žam wostař jako wotrubana khójna bjes halosow. Ssmu
žonu ſhubit, nětko mam hischeze wo ſwoje džecžo pschicž?“
A rychle ſo rožkudži pschecžel mlodých lět wotřez. Je ſo naj-
ſkerje jara rožkudnje wuprajil, pschetož po Wožyku ſo rožnjeſz,
ſo starý Holan žwoju džowku nikomu njeda, ſo ſo jeho džowka
njefzmě wudacž, doníž wón ſiž budže. A widžiſh, tak je ju
nikomu njedař, tak je jej ſeſtu njedowolit.“

(Poſtracžowanje.)

Samolwity redaktor: farař W y g a c z w Nožacžizach.

Wudawa „Sserbska Łužiza“, družtvo ſ wobm. ruk.

Cžiſež ſsmolerjež knihičiſhceženje w Sserbskim Domje
w Budyschinje.